OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2006 Rhif 2929 (Cy.264)

HADAU, CYMRU

Rheoliadau Tatws Hadyd (Cymru) 2006

Wedi'u gwneud	- -	*7 Tachwedd 2006*
Yn dod i rym	- -	*15 Tachwedd 2006*

Mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir gan adrannau 16(1), (1A), (2), (3), (4) a (5) a 36 o Ddeddf Amrywogaethau a Hadau Planhigion 1964(**1**) ac sydd bellach wedi'u breinio ynddo(**2**).

Yn unol ag adran 16(1) o'r Ddeddf honno mae wedi ymgynghori â chynrychiolwyr y buddiannau hynny y mae'n ymddangos iddo yr effeithir arnynt gan y Rheoliadau a ganlyn:

Enwi, cychwyn a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Tatws Hadyd (Cymru) 2006 a daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 15 Tachwedd 2006.

(2) Mae'r Rheoliadau hyn yn gymwys o ran Cymru.

Dehongli

2.—(1) Yn y Rheoliadau hyn—

ystyr "archwiliad swyddogol" ("*official examination*") yw archwiliad neu arolygiad a gynhelir gan swyddog awdurdodedig, gan gynnwys un a gynhelir drwy sampl;

ystyr "ardystio" ("*certification*") yw—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, ardystiad yn unol â rheoliad 9; a

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, ardystiad gan yr Awdurdod Ardystio yn unol â'r Gyfarwyddeb;

a rhaid dehongli "ardystiedig" ("*certified*") yn unol â hynny;

ystyr "Awdurdod Ardystio" ("*Certification Authority*") yw'r awdurdod sy'n ymwneud ag ardystio tatws hadyd yn y wlad neu'r diriogaeth lle cynhyrchwyd y tatws hadyd;

(**1**) 1964 p.14; diwygiwyd adran 16 gan adran 4(1) o Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 a pharagraff 5(1), (2) a (3) o Atodlen 4 iddi (p.68), O.S. 1977/1112, ac adran 2 o Ddeddf Amaeth 1986 (p.49); *gweler* adran 38(1) am ddiffiniad o "*the Minister*".

(**2**) O dan Erthygl 2 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 (O.S. 1999/672) ac atodlen 1 iddo trosglwyddwyd swyddogaethau'r Gweinidog Amaeth, Pysgodfeydd a Bwyd o Ddeddf Amrywogaethau a Hadau Planhigion 1964, a drosglwyddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol gan Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau (Cymru) (Rhif 1) 1978 (O.S. 1978/272), i Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

ystyr "Catalog Cyffredin" ("*Common Catalogue*") yw'r catalog cyffredin o amrywogaethau o rywogaeth o blanhigion amaethyddol a gyhoeddir yng Nghyfnodolyn Swyddogol y Cymunedau Ewropeaidd;

ystyr "categori" ("*category*") yw'r categori o datws hadyd cyn-sylfaenol, tatws hadyd sylfaenol neu datws hadyd ardystiedig (neu, mewn perthynas â thatws hadyd a gynhyrchir yn y Swistir, y categorïau sydd ag effaith gyfatebol o dan ddeddfwriaeth Cydffederasiwn y Swistir yn unol â chytundeb masnach y Swistir);

ystyr "Cyfarwyddeb Gollyngiadau Bwriadol" ("*Deliberate Release Directive*") yw Cyfarwyddeb 2001/18/EC Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 12 Mawrth 2001 ar ollwng yn fwriadol i'r amgylchedd organeddau wedi eu haddasu'n enetig(**3**), fel y'i diwygiwyd gan ddiwygiadau hyd at a chan gynnwys y rheini y rhoddir eu heffaith iddynt gan Reoliad (EC) Rhif 1830/2003 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 22 Medi 2003 ynghylch olrheinedd a labelu organeddau a addaswyd yn enetig ac olrheinedd bwyd a chynhyrchion bwyd anifeiliaid a gynhyrchwyd o organeddau a addaswyd yn enetig (**4**);

ystyr "Cynulliad Cenedlaethol" ("*National Assembly*") yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru;

ystyr "cytundeb masnach y Swistir" ("*Swiss trade agreement*") yw'r Cytundeb rhwng y Gymuned Ewropeaidd a Chydffederasiwn y Swistir ar fasnach mewn cynhyrchion amaethyddol(**5**), fel y'i diwygiwyd gan ddiwygiadau hyd at ac yn cynnwys Penderfyniad y Comisiwn 2004/660/EC(**6**);

ystyr "dogfen swyddogol" ("*official document*") yw—

(a) ar gyfer tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, dogfen a ddyroddir neu a gymeradwyir gan y Cynulliad Cenedlaethol sy'n bodloni gofynion Rhan II o Atodlen 2; a

(b) ar gyfer tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, dogfen a ddyroddir neu a gymeradwyir gan yr Awdurdod Ardystio yn y wlad neu'r diriogaeth lle cafodd y tatws hadyd eu cynhyrchu sy'n bodloni gofynion Erthygl 13(1)(b) o'r Gyfarwyddeb;

ystyr "dosbarth" ("*class*") yw—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, y dosbarth neu'r Radd Gymuned a benderfynir—

(i) yn ystod ardystiad, neu

(ii) o dan y Rheoliadau Tatws Hadyd 1991(**7**), a

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, y dosbarth neu'r radd, os oes un, a bennir ar y label swyddogol a osodir ar y pecyn neu'r cynhwysydd y deuir â'r tatws hadyd i mewn i Gymru ynddo neu a bennir mewn unrhyw ddogfen swyddogol sydd yn y pecyn neu'r cynhwysydd hwnnw;

ac mae "dosbarthiad" ("*classification*"), "dosbarthu" ("*classify*"), "wedi'i ddosbarthu" ("*classified*") ac ymadroddion cytras i'w dehongli'n unol â hynny;

ystyr "y Ddeddf" ("*the Act*") yw Deddf Amrywogaethau a Hadau Planhigion 1964;

mae "gradd" ("*grade*") yn cynnwys Gradd Gymuned;

ystyr "Gradd Gymuned" ("*Community Grade*") yw un o'r graddau o datws hadyd sylfaenol (gradd 1 EC, gradd 2 EC neu gradd 3 EC) a benderfynir gan Gyfarwyddeb y Comisiwn 93/17/

(**3**) OJ L 106, 17.4.2001, t.1.
(**4**) OJ L 268, 18.10.2003, t.24.
(**5**) OJ L 114, 30.4.2002, t.166. Cafodd hwn, ynghyd â chwe Chytundeb arall gyda Chydffederasiwn y Swistir, ei gymeradwyo gan y Cyngor a'r Comisiwn drwy Benderfyniad y Cyngor a'r Comisiwn 2002/309/EC, Euratom, OJ L 114, 30.4.2002, t.1.
(**6**) OJ L 301, 28.9.2004, t.55.
(**7**) O.S. 1991/2206; yr offerynnau diwygio perthnasol yw O.S. 1992/1031, O.S. 1993/1878, O.S. 1994/2592, O.S. 1997/1474 ac O.S. 2000/1788

EEC ar 30 Mawrth 1993 sy'n penderfynu graddau Cymuned tatws hadyd sylfaenol, ynghyd â'r amodau a'r dynodiadau sy'n gymwys i raddau o'r fath(**8**);

ystyr "y Gyfarwyddeb" ("*the Directive*") yw Cyfarwyddeb y Cyngor 2002/56/EC dyddiedig 13 Mehefin 2002 ar farchnata tatws hadyd(**9**), fel y'i diwygiwyd gan Benderfyniad y Comisiwn 2003/66/EC dyddiedig 28 Ionawr 2003(**10**) a Chyfarwyddeb y Cyngor 2003/61/EC dyddiedig 18 Mehefin 2003(**11**);

ystyr "label swyddogol" ("*official label*") yw—

(a) ar gyfer tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, label a ddyroddir neu a gymeradwyir gan y Cynulliad Cenedlaethol nas defnyddiwyd o'r blaen sy'n bodloni gofynion Rhan II o Atodlen 2; a

(b) ar gyfer tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, label a ddyroddir neu a gymeradwyir gan yr Awdurdod Ardystio yn y wlad neu'r diriogaeth lle cynhyrchwyd y tatws hadyd sy'n bodloni gofynion, yn ôl y priodoldeb i'r tatws hadyd y mae'r label yn cyfeirio atynt, Erthygl 13(1)(a) neu Erthygl 18(f) o'r Gyfarwyddeb neu Erthygl 9 o Benderfyniad y Comisiwn 2004/842/EC dyddiedig 1 Rhagfyr 2004 ynghylch gweithredu rheolau sy'n galluogi Aelod-wladwriaethau i awdurdodi rhoi ar y farchnad had o amrywogaethau y cafodd cais i'w cynnwys yn y catalog cenedlaethol o amrywogaethau o rywogaethau amaethyddol neu o rywogaethau llysieuol ei gyflwyno(**12**);

ystyr "lot" ("*lot*") at ddibenion rheoliadau 6(2) a (3) a 10 yw llwyth neu ran y gellir ei adnabod o lwyth sydd wedi ei gofnodi a'i gofrestru fel eitem ar wahân mewn anfoneb, nodyn danfon neu ddogfen arall a ddarperir yn unol â rheoliad 16;

mae "mangre" ("*premises*") yn cynnwys unrhyw dir neu adeilad, ac eithrio tŷ annedd preifat, ac unrhyw adeiledd sefydlog neu symudol, cerbyd, llestr, awyren, hofranfad neu gynhwysydd llwyth;

ystyr "marchnata" ("*marketing*") yw—

(a) gwerthu, dal gafael ar gyda golwg ar werthu neu gynnig ar werth; a

(b) unrhyw waredu, cyflenwi neu drosglwyddo at ddibenion defnydd masnachol o datws hadyd gyda thrydydd partïon,

p'un ai am gydnabyddiaeth ai peidio ac at y dibenion hyn nid yw "defnydd masnachol" ("*commercial exploitation*") i'w ddeall fel petai'n cynnwys cyflenwi tatws hadyd i gyrff arolygu a phrofi swyddogol, na chyflenwi tatws hadyd i unrhyw berson at ddibenion eu prosesu na'u pecynnu cyn belled ag nad yw'r person hwnnw yn ennill hawl i'r tatws hadyd a gyflenwir; ac mae "marchnata" ("*marketing*"), "wedi'i farchnata" ("*marketed*") ac ymadroddion cytras i'w dehongli yn unol â hynny.

ystyr "pecyn neu gynhwysydd" ("*package or container*") yw—

(a) unrhyw becyn na chafodd ei ddefnyddio o'r blaen at unrhyw ddiben ac y mae modd ei gau a'i selio; neu

(b) unrhyw gynhwysydd na chafodd ei ddefnyddio o'r blaen at unrhyw ddiben, neu unrhyw gynhwysydd sydd, ers iddo gael ei ddefnyddio o'r blaen, wedi cael ei lanhau a'i ddiheintio

(**8**) OJ L106, 30.4.1993, t.7. Cyfeirir at y graddau gradd 1 EEC, gradd 2 EEC a gradd 3 EEC a geir yng Nghyfarwyddeb y Comisiwn 93/17/EEC bellach fel gradd 1EC, gradd 2 EC a gradd 3 EC yn eu trefn: *gweler* cyfeiriadau yn Erthygl 1 o Benderfyniad y Comisiwn ar 19 Rhagfyr 2003 yn awdurdodi, mewn perthynas â marchnata tatws hadyd yn y cyfan neu mewn rhan o Aelod-wladwriaethau penodol, mesurau llymach yn erbyn clefydau penodol nac y darperir ar eu cyfer yn Atodiadau I a II i Gyfarwyddeb y Cyngor 2002/56/EC (OJ L2, 6.1.2004, t47).
(**9**) OJ L 193, 20.7.2002, t.60.
(**10**) OJ L 25, 30.1.2003, t.42.
(**11**) OJ L 165, 3.7.2003, t.23.
(**12**) OJ L 362, 9.12.2004, t.21.

cyn belled a bod rhaid i ddefnyddio unrhyw gynhwysydd o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru fod yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth y Cynulliad Cenedlaethol;

ystyr "rhanbarth sydd wedi'i ddiogelu" ("*protected region*") yw sir Cumbria, heb gynnwys dosbarthiadau Barrow-in-Furness a De Lakeland, a sir Northumberland, heb gynnwys dosbarthiadau Blyth Valley a Wansbeck;

ystyr "Rheoliad Bwyd a Bwyd Anifeiliaid" ("*Food and Feed Regulation*") yw Rheoliad (EC) Rhif 1829/2003 Senedd Ewrop a'r Cyngor dyddiedig 22 Medi 2003 ar fwyd a bwyd anifeiliaid wedi ei addasu'n enetig(**13**);

ystyr "Rhestr Genedlaethol" ("*National List*") yw rhestr o amrywogaethau o rywogaethau tatws sydd wedi ei pharatoi a'i chyhoeddi—

(a) yn unol â rheoliad 3 o Reoliadau Hadau (Rhestrau Cenedlaethol o Amrywogaethau) 2001(**14**); neu

(b) gan Aelod-wladwriaeth ac eithrio'r Deyrnas Unedig yn unol ag Erthygl 3 o Gyfarwyddeb y Cyngor 2002/53/EC dyddiedig 13 Mehefin 2002 ar y catalog cyffredin o amrywogaethau o rywogaethau planhigion amaethyddol(**15**) fel y'i diwygiwyd gan y Rheoliad Bwyd a Bwyd Anifeiliaid;

ystyr "swyddog awdurdodedig" ("*authorised officer*") yw swyddog o'r Cynulliad Cenedlaethol neu berson a awdurdodwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol at unrhyw ddiben mewn cysylltiad â'r Rheoliadau hyn;

ystyr "taten" ("*potato*") yw unrhyw gloronen neu ran ohoni neu unrhyw blanhigyn Solanum tuberosum L. neu ran ohono neu unrhyw rywogaeth arall sy'n ffurfio cloron neu unrhyw gymysgryw o Solanum L.;

ystyr "tatws hadyd" ("*seed potatoes*") yw—

(a) tatws sy'n dwyn y disgrifiad hwnnw neu unrhyw ddisgrifiad sy'n dynodi eu haddasrwydd ar gyfer eu plannu a'u lluosogi ac y mae modd eu defnyddio i'w plannu a'u lluosogi; neu

(b) unrhyw datws y bwriedir eu defnyddio i'w plannu a'u lluosogi;

ystyr "tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru" ("*seed potatoes produced outside Wales*") yw—

(a) tatws hadyd a gynhyrchir yn unrhyw rhan o Ynysoedd Prydain ac eithrio Cymru;

(b) tatws hadyd a gynhyrchir yn unrhyw Aelod-wladwriaeth ac eithrio'r Deyrnas Unedig; neu

(c) tatws hadyd a gynhyrchir yn Swistir;

ystyr "tatws hadyd ardystiedig" ("*certified seed potatoes*") yw tatws hadyd—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, sydd yn datws hadyd a fwriedir yn bennaf ar gyfer cynhyrchu tatws ac eithrio tatws hadyd ac a ardystiwyd fel tatws hadyd ardystiedig yn unol â rheoliad 9; ac

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, sydd yn datws hadyd y daethpwyd â hwy i mewn i Gymru mewn pecyn neu gynhwysydd sy'n dwyn label swyddogol ar gyfer tatws hadyd ardystiedig yn unol ag Erthygl 13(1)(a) o'r Gyfarwyddeb;

ystyr "tatws hadyd cyn-sylfaenol" ("*pre-basic seed potatoes*") yw tatws hadyd—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, sydd yn datws hadyd a fwriedir yn bennaf ar gyfer cynhyrchu tatws hadyd sylfaenol ac a ardystiwyd fel tatws cyn-sylfaenol yn unol â rheoliad 9; a

(**13**) OJ L 268, 18.10.2003, t.1.
(**14**) O.S. 2001/3510.
(**15**) OJ L 193, 20.7.2002, t.1.

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, sy'n datws hadyd y daethpwyd â hwy i mewn i Gymru mewn pecyn neu gynhwysydd sy'n dwyn label swyddogol ar gyfer tatws hadyd cyn-sylfaenol yn unol ag Erthygl 18(f) o'r Gyfarwyddeb;

ystyr "tatws hadyd sydd i'w profi a'u treialu" ("*test and trial seed potatoes*") yw tatws hadyd—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, sydd yn datws hadyd yr awdurdododd y Cynulliad Cenedlaethol eu marchnata at ddibenion profi a threialu yn unol â rheoliad 8; a

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, tatws hadyd y daethpwyd â hwy i mewn i Gymru mewn pecyn neu gynhwysydd sy'n dwyn label swyddogol yn unol ag Erthygl 9 o Benderfyniad y Comisiwn 2004/842/EC.

ystyr "tatws hadyd sylfaenol" ("*basic seed potatoes*") yw tatws hadyd—

(a) o ran tatws hadyd a gynhyrchir yng Nghymru, sydd yn datws hadyd a fwriedir yn bennaf ar gyfer cynhyrchu tatws hadyd ardystiedig ac a ardystiwyd fel tatws hadyd sylfaenol yn unol â rheoliad 9; a

(b) o ran tatws hadyd a gynhyrchir y tu allan i Gymru, tatws hadyd y daethpwyd â hwy i mewn i Gymru mewn pecyn neu gynhwysydd sy'n dwyn label swyddogol ar gyfer tatws hadyd sylfaenol yn unol ag Erthygl 13(1)(a) o'r Gyfarwyddeb;

ystyr "tystysgrif cnwd sy'n tyfu" ("*growing crop certificate*") yw—

(a) tystysgrif cnwd sy'n tyfu a ddyroddwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol yn unol ag Atodlen 1;

(b) tystysgrif tatws hadyd cyn-sylfaenol a ddyroddwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol yn unol â'r Rheoliadau Tatws Hadyd 1991;

(c) tystysgrif tatws hadyd sylfaenol a ddyroddwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol yn unol â'r Rheoliadau Tatws Hadyd 1991; neu

(ch) tystysgrif tatws hadyd ardystiedig a ddyroddwyd gan y Cynulliad Cenedlaethol yn unol â'r Rheoliadau Tatws Hadyd 1991;

y mae i "wedi'i addasu'n enetig" yr un ystyr ag sydd i "*genetically modified*" yn y Gyfarwyddeb Gollyngiadau Bwriadol;

(2) O ran tatws hadyd a gynhyrchir yn y Swistir, mae unrhyw gyfeiriad yn y Rheoliadau hyn at y Gyfarwyddeb neu at Benderfyniad y Comisiwn 2004/842/EC neu unrhyw ddarpariaeth o'u mewn i'w ddehongli fel cyfeiriad at fod deddfwriaeth Cydffederasiwn y Swistir yn cael effaith gyfatebol yn unol â chytundeb masnach y Swistir.

(3) Mae unrhyw gyfeiriad yn y Rheoliadau hyn at oddefiant o ran tatws hadyd sy'n ffurfio sampl i gael ei ddehongli—

(a) o ran goddefiant at unrhyw glefyd, pla neu ddifrod a bennir yn Atodlen 3, fel cyfeiriad at gyfrannedd pwysau'r tatws hadyd yn y sampl yr effeithir arnynt gan y clefyd, y pla neu'r difrod, neu gan unrhyw gyfuniad o'r clefyd, y pla neu'r difrod hwnnw, mewn perthynas â phwysau cyfan yr holl sampl, wedi ei fynegi mewn canran;

(b) o ran goddefiant at faw neu fater allanol arall a bennir yn Atodlen 3, fel cyfeiriad a gyfrannedd pwysau mater o'r fath mewn perthynas â phwysau cyfan yr holl sampl, wedi ei fynegi mewn canran; ac

(c) o ran goddefiant at wyriad neu glefyd a bennir yn y tablau yn Atodlen 4, fel cyfeiriad at nifer y planhigion o datws hadyd yr effeithir arnynt gan y gwyriad neu'r clefyd mewn perthynas â chyfanswm nifer y planhigion yn y sampl, wedi ei fynegi mewn canran.

(4) At ddibenion Atodlen 1, mae i "uned amaethyddol" yr ystyr a roddir i'r ymadrodd "*agricultural unit*" yn adran 109(2) o Ddeddf Amaeth 1947(**16**).

(**16**) 1947 t.48.